

Examenul național de bacalaureat 2023
Simulare județeană
Proba Ec)
Istorie

Varianta 1

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)****Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:**

A. „La est de Carpați se desfășoară un proces [...] de unificare și emancipare politică. Aici, în centrul Moldovei, Ludovic I al Ungariei [...] creează o <marcă>, cu centrul la Baia și apoi la Siret, destinată să protejeze frontierele estice ale regatului de incursiunile tătare, să blocheze trecătorile din Carpații Răsăriteni. În fruntea ei îl așează pe nobilul român Dragoș din Maramureș. Zona se dezvoltă economic. Sunt atestate târgurile Baia (1334), Siret (1340), Suceava (1345), de-a lungul drumului comercial dintre Marea Neagră și Principatul Haliciului. În 1359, feudații locali, nemulțumiți de suzeranitatea maghiară [...] se revoltă, proclamând în fruntea lor pe voievodul român Bogdan din Maramureș. Bogdan se afla în conflict cu regele Ungariei, Ludovic de Anjou, căruia i se opusese în mai multe rânduri (1342, 1343, 1349). Noul voievod Bogdan, răspunzând propriei voințe și aceleia a feudalilor de la est de Carpați, îi înlătură pe succesorii lui Dragoș și, la fel ca Basarab mai înainte, în iarna lui 1364-1365 iese victorios în luptele împotriva armatelor regelui [...]. Astfel, Moldova, cum se va numi noul stat român de la est de Carpați, își începe existența istorică”. **(I.Bulei, O istorie a românilor)**

B. „În septembrie 1330, oastea ungară, în fruntea căreia se afla regele însuși, a ocupat cetatea Severin și ținutul înconjurător – vechi obiect de litigiu între cele două țări [...]. Solia de pace trimisă de Basarab lui Carol Robert cu oferta de a-i plăti în continuare tribut și de a îndeplini toate celelalte obligații asumate în anii anteriori cu prilejul restabilirii relațiilor cu Regatul Ungar, a fost categoric respinsă de rege, hotărât să suprimе statul românesc de la sud de Carpați.

Înaintarea oștii ungare înăuntrul țării a fost deosebit de anevoioasă. Evitând o luptă decisivă, Basarab a atras oastea ungară adânc în interiorul țării. Lipsit de mijloace de aprovizionare, Carol Robert a fost silit în cele din urmă să ordone retragerea, fără a-și fi împlinit țelul. Dar, pe drumul de înapoiere, în munți, într-o trecătoare foarte îngustă, pe înălțimile căreia se instalase oastea lui Basarab, cavaleria regatului a fost prinsă [...] și a suferit un cumplit măcel. Regele însuși a scăpat cu greu din dezastru în vreme ce o parte însemnată a elitei nobiliare și ecleziastice a regatului său a rămas pe câmpul de luptă. Pentru tânărul stat românesc dintre Carpați și Dunăre, înfruntarea cu marea oaste a unuia dintre cele mai puternice state ale vremii a fost proba focului. Ea a însemnat eșecul definitiv al încercării de a lichida Țara Românească.” **(M.Barbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, Istoria României)**

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți cetatea la care se referă sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la scopul înființării mărcii din estul Carpaților **2 puncte**
3. Menționați câte un stat medieval format în spațiul românesc, la care se referă sursa **A**, respectiv sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că noul voievod îi înlătură pe succesorii lui Dragoș **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două fapte istorice referitoare la spațiul de la sud și răsărit de Carpați, desfășurate în secolele al XIII-lea – al XIV-lea, în afara celor precizate în sursele **A** și **B**. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între autonomiile locale atestate în spațiul românesc (secolele IX-XI) **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea**30 puncte****Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:**

„La începutul lunii aprilie [1848], boierii și reprezentanții orașenilor au organizat la Iași o întâlnire, în scopul de a denunța despotismul. [...] Erau hotărâți să limiteze puterile domnului Moldovei, Mihail Sturdza [...] fără intenția de a răsturna structurile politice și sociale existente [...]. Sturdza răspunse prin forță revendicării lor și, după scurte ciocniri, mulți dintre revoluționarii de frunte au fost exilați.

În Țara Românească, [...] în luna martie, C. A. Rosetti [...] și Ion Ghica [...], printre alții, au format un comitet revoluționar însărcinat cu organizarea unei revolte armate. [...] În data de 9/21 iunie 1848, la Islaz [...] membrii comitetului [...] au dat citire unei Proclamații în care se prezenta programul revoluției. [...] Comitetul revoluționar își exprima intenția de a respecta toate tratatele în vigoare cu Imperiul Otoman, dar nu își putea disimula ostilitatea față de Rusia, cerând să se pună capăt regimului instituit de Regulamentele Organice. În continuare, comitetul enumera principiile pe care își propunea să le promoveze în așezarea principatului pe un nou făgaș: egalitatea în drepturi a tuturor cetățenilor, împărțirea echitabilă a datoriilor publice prin impozit în raport cu veniturile, lărga participare la viața politică prin vot universal, libertatea presei, a cuvântului și a întrunirilor, abolirea sistemului de clacă prin despăgubirea moșierilor, extinderea sistemului educațional printr-un învățământ gratuit și egal pentru toți cetățenii [...], desființarea tuturor rangurilor și titlurilor nobiliare și alegerea domnilor pe termen de cinci ani, din toate categoriile sociale.

Principalul teatru de acțiune a fost orașul București, unde revoluția a început la 11/23 iunie [...]. Străzile erau pline de oameni, cărora li se distribuiau copii ale Proclamației de la Islaz. Domnitorul Gheorghe Bibescu nu a opus niciun fel de rezistență și a acceptat imediat să semneze Proclamația ce urma să fie folosită, temporar, drept constituție; totodată, a recunoscut noul cabinet ministerial. Dar, în realitate, el nu a simpatizat cu aceste reforme, iar la 13/25 iunie a abdicat și a fugit la Brașov.” (M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un revoluționar precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați domnul Moldovei și acțiunea desfășurată în 1848 în acest spațiu istoric, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la acțiunile din București. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la comitetul revoluționar din Țara Românească, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia un proiect politic elaborat între anii 1801-1830 a favorizat constituirea statului modern român. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea**30 puncte**

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre *Constituțiile democratice ale României*, având în vedere:

- menționarea celor trei Constituții democratice ale României ;
- precizarea contextului istoric în care au fost adoptate primele două legi fundamentale democratice ale României;
- prezentarea a două asemănări și două deosebiri dintre primele două Constituții democratice ale țării;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția democrației românești în perioada postdecembristă și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și **utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea argumentului istoric (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.